Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 25.8.2022 – VNS 4/2022 vp

Valtioneuvoston selonteko Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma – Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta (KAISU) eduskunnalle seuraavaa.

Ilmastosuunnitelmaan on sisällytetty päästövähennystoimia kaikilta suunnitelman soveltamisalaan kuuluvilta sektoreilta. Toimia tarvitaan kaikilla sektoreilla, jotta päästöjä voidaan vähentää tavoitteiden edellyttämällä tavalla. Tämän hetkisen arvion perusteella toimenpideohjelman toimilla saadaan vuoteen 2030 mennessä aikaan joustot mukaan lukien 5,7 miljoonan tonnin päästövähennykset perusskenaarioon verrattuna ja näin ollen päästövähennysvelvoite saavutettaisiin.

Liikennesektori on kokonsa takia keskeisessä roolissa kokonaisuuden kannalta. KAISUssa – kuten myös toukokuussa 2021 hyväksytyssä Fossiilittoman liikenteen tiekartassa ja vuoden 2016 energia- ja ilmastostrategiassa – on linjattu, että liikenteen päästöjä vähennetään 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä (vrt. vuoteen 2005). Tämä tarkoittaisi sitä, että kotimaan liikenteen päästöt saisivat vuonna 2030 olla yhteensä enintään 6,25 miljoonaa tonnia. Liikenteen syyskuussa 2021 valmistuneen päivitetyn ja korjatun perusennusteen mukaan liikenteen päästöt olisivat vuonna 2030 yhteensä noin 7,5 miljoonaa tonnia, eli uusia toimia tarvittaisiin vielä noin 1,25 miljoonan tonnin verran. Tämä luku on otettu myös KAISUn liikennetoimien pohjaksi.

Tärkeimmät liikenteen päästövähennystoimet KAISUssa muodostuvat fossiilittoman liikenteen tiekartan kahden ensimmäisen vaiheen toimeenpanosta sekä komission uuden ilmastopaketin toimeenpanosta liikenteen osalta. Lisäksi KAISUun on viety myös tiekartan kolmannen vaiheen mahdollisuus samaan tyyliin kuin se oli tiekartassa. Tiekartan mukaan kolmas vaihe käynnistyy, kun tiekartan ensimmäisen ja toiseen vaiheen toimenpiteiden, erilaisten kehitystrendien ja EU-aloitteiden päästövähennysvaikutukset on arvioitu. Kolmannessa vaiheessa hallitus arvioi ja päättää mahdollisesta kansallisten lisätoimien tarpeesta liikennettä koskien. Tällaisia lisätoimia voisivat olla esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden kansallinen päästökauppa tai ajokilometreihin ja tieluokkiin perustuva liikenneveromalli, siltä varalta, että muut kansalliset toimet ja EU-tason ratkaisut yhdessä ovat riittämättömiä.

Liikenne- ja viestintäministeriössä tehdyn arvion mukaan kansallinen tavoite liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä on saavutettavissa

Liikenne- ja viestintäministeriö | Käyntiosoite: Eteläesplanadi 4, Helsinki | Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto | Puhelin: 029516001 | www.lvm.fi | etunimi.sukunimi@lvm.fi | kirjaamo@lvm.fi

ilman tiekartan ehdollista kolmatta vaihetta. Tämä edellyttäisi kuitenkin sitä, että fossiilittoman liikenteen tiekartan tuet ja kannustimet toteutetaan täysimääräisesti ja että erilaiset päästövähennyspotentiaalit toteutuvat odotetusti. Lisäksi tarvittaisiin EU-toimia EU:n tieliikenteen päästökauppa mukaan lukien ja nykyistä korkeampi uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoite (34 %). https://www.lvm.fi/-/liikenteen-paastojen-puolittaminen-2030-mennessa-on-mahdollista-kansallisin-keinoin-ja-eu-n-toimin-1640686

Tieliikenteen hiilidioksidipäästöt puoleen 2030 mennessä ja nollaan 2045 mennessä

Kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Vuonna 2005 liikenteen CO_2-päästöt olivat 12,5 Mt eli tavoite vuonna 2030 on 6,25 Mt. Liikenne muutetaan nollapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045 mennessä.

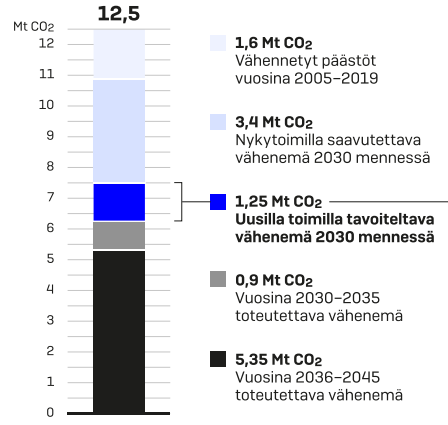

Tieliikenteen uusien päästövähennystoimien vaikutus 1,17–1,53 Mt CO_2

Grafiikassa ei ole mukana energiaverodirektiivin mahdollista päästövähennysvaikutusta.
Lähde: Fossiilittoman liikenteen tiekarttaan liittyvät selvitykset

